

Title ARBETE MED HÖGTRYCKSSTRÅLE				Identifier HMSS-348	
Document Type Anvisning	Relevant unit INOVYN Sverige	Verifier Anne-Louise Thäng	Approver Åsa Burman	Revision 7	Valid to 2026-05-11

1. ALLMÄNT

Anvisningen beskriver vilka säkerhetsåtgärder som är nödvändiga vid högtrycksspolning. Anvisningen avser användning av högtrycksaggregat som ger ett tryck över 200 bar. Observera att även vid användning av högtrycksspolningsutrustning mellan 25 och 200 bar ska det göras en riskbedömning som identifierar krav på skyddsutrustning (stora tätslutande glasögon, stövlar etc), samt att man kontrollerer utrustningens skick innan användning.

2. ANSVAR OCH UTBILDNING

Ansvar

Säkerhetskoordinator INOVYN

INOVYN skall för varje högtrycksspolningsarbete utse en INOVYNS säkerhetskoordinator. Denne ansvarar för att följa upp att kraven i denna anvisning följs.

INOVYNS säkerhetskoordinator tillhör lämpligast UH-organisationen.

Driftrepresentant

Representant ifrån respektive driftavdelning skall utses för varje högtrycksspolningsarbete som skall utföras. Driftrepresentant skall vara behjälplig och kunna bistå med kunskap och förmedla förutsättningar till säkerhetskoordinator så att högtrycksspolningsarbetet kan utföras säkert.

Utbildning

Säkerhetskoordinator INOVYN och Driftrepresentant skall genomföra Prevents webbaserade utbildning <https://www.prevent.se/registrera-logga-in-webbutbildning/arbete-sakert-med-hoga-tryck/> Deltagarlista skall skicka till Annika Petrusson som registrerar i excel-fil för genomförd utbildning. Bilaga: [Register genomförd utbildning Arbete säkert med höga tryck](#) (högtrycksspolning)

Säkerhetskoordinator högtrycksspolningsfirma

Högtrycksspolningsfirman skall ha en utsedd säkerhetskoordinator. Denna person

- deltar vid riskbedömningar.
- följer upp att INOVYNs övriga säkerhetsregler följs.
- diskuterar igenom högtrycksspolningsarbetets risker inför igångsättning av arbetet med samtliga involverade.
- är ansvarig för att värdera arbetstidsbegränsningar med avseende på vibrationer och obekväma arbetsställning. (Detta följs upp i samband med uppföljning av entreprenörens ledningssystem inom HMS.)
- följer upp arbetet efteråt.

Utbildning

Högtrycksspolningsutrustning får endast hanteras av dokumenterat utbildad personal. Utbildningsbevis skall bifogas i upphandlingsprocessen (Inköp)

Vid normala högtrycksspolningsaktiviteter skall det finnas minst 2 personer med dokumenterad utbildning. Vid arbete inne i tankar skall det vara minst 3 personer med dokumenterad utbildning i tillägg till säkerhetsvakten.

Title ARBETE MED HÖGTRYCKSSTRÅLE				Identifier HMSS-348	
Document Type Anvisning	Relevant unit INOVYN Sverige	Verifier Anne-Louise Thäng	Approver Åsa Burman	Revision 7	Valid to 2026-05-11

3. RISKBEDÖMNING OCH SÄKERHOBBANALYS (SJA)

Riskbedömning

Vid val av metod och utrustning för högtrycksspolning skall alltid den utrustning/metod väljas med lägsta möjliga risknivå. Se tabell nedan:

Riskenivå	Beskrivning
Nivå 6	Manuell högtrycksspolning med flexibel slang eller lans utan markeringsring skall inte utföras
Nivå 5	Manuell högtrycksspolning med flexibel slang eller fast lans med endast markeringsring
Nivå 4	Manuell spolning med flexibel slang med markeringsring och stoppfunktion
Nivå 3	Manuell högtrycksspolningsutrustning med stoppfunktion
Nivå 2	Halvautomatisk utrustning där operatör är skyddad under arbetet. T ex med AquaMat
Nivå 1	Automatisk fjärrstyrd utrustning utan manuell involvering. Utförs på dedikerat område. T ex på en spolplatta

Säkerjobbanalys (SJA)

Det skall alltid göras en säkerjobbanalys inför högtrycksspolning.

Checklista för högtrycksspolning

[Checklista för högtrycksspolning](#) skall fyllas i. Checklistan fylls i av INOVYN:s säkerhetskoordinator och driftrepresentant. Checklistan inkluderar besök på arbetsplatsen där representant från driften skall vara med. SJA och checklista skall bifogas arbetstillståndet.

Högtrycksspolning som pågår under flera arbetsdagar

Vissa avsnitt i Checklistan skall kontrolleras och signeras av driftrepresentant om högtrycksspolning pågår under flera arbetsdagar:

Arbetstillstånd

Arbetstillstånd krävs för alla arbeten med högtrycksspolning, även vid högtrycksspolning på sådana ställen där det normalt inte skrivs några tillstånd, exempelvis i verkstäder.

4. PERSONLIG SKYDDSUSTRUSTNING

Vid risknivå 1 och 2 i tabellen ovan skall minimum följande skyddsutrustning användas:

- gummistövlar med stålhätta
- heltäckande vattentäta arbetskläder
- skyddshjälm
- hörselskydd
- visir och glasögon med sidoskydd
- kemikaliebeständiga handskar med långa manschetter

Title ARBETE MED HÖGTRYCKSSTRÅLE				Identifier HMSS-348	
Document Type Anvisning	Relevant unit INOVYN Sverige	Verifier Anne-Louise Thäng	Approver Åsa Burman	Revision 7	Valid to 2026-05-11

Undantag för kravet på personlig skyddsutrustning enligt ovan får göras vid risknivå 1 och 2 om en riskbedömning kan visa att HT-spolning kan utföras på ett säkert sätt.

Undantaget skall dokumenteras skriftligt.

Vid risknivå 3 och högre skall arbetskläderna vara i kevlar-material i tillägg till ovanstående.

Behov av ytterligare skyddsutrustning ska framgå av SJA beroende på arbetets art.

5. ARBETSSTÄLLET

Högtryckspolning av demonterad och lös utrustning skall företrädesvis göras på en dedikerad spolplats.

Kablar och annan känslig utrustning måste skyddas så att inte skador uppstår. Lös utrustning skall avlägsnas.

Arbetsstället skall spärras av med röd skylt. Ingen obehörig skall kunna komma närmare spolutrustningen och arbetsområdet än 6 meter. Var speciellt uppmärksam på avspärningen på baksidan av en värmeväxlare.

All personal måste befinna sig utanför en säkerhetsarea från jetstrålen som är 90° från strålens åt båda håll.

Säkerställ att spolvatten kan tas om hand och ledas till lämpligt ställe/avlopp.

6. HÖGTRYCKSSPOLNINGSUTRUSTNING

Endast en högtryckspolningsutrustning får kopplas till ett aggregat.

Lansar, dysor och trycksatta slangar skall vara individuellt märkta och genomgå förebyggande underhåll och kontrolleras efter rutiner. Inför varje arbete skall utrustning kontrolleras.

Lansens längd skall vara mellan 1,5 och 3 meter mellan dysa och pistolgrepp. En kortare lans får användas i tankar och kolonner, men denna avvikelse skall då dokumenteras och motiveras i SJA.

Om det inte är fjärrstyrning av utrustning skall det alltid vara en person vid aggregatet/pumpen. Denne får inte lämna pumpen när den är i drift.

7. PERSONSKADA VID HÖGTRYCKSSPOLNING

Det är enorma krafter i vattenstrålen som kan orsaka dödliga skador om den träffar en person. Alla skador i samband med direkt kontakt med högtrycksstråle eller vid misstanke skall undersökas av läkare. Ett informationsblad om högtrycksspolningsskador skall högtrycksspolningsentreprenören ha med sig på arbetsplatsen. INOVYN ska ha motsvande informationsblad i portvakten.

Informationsbladet skall finnas väl synlig på spolbilen eller spolcontainer.
Informationsbladet skall skickas med ambulanspersonal.